

[Boeck-Hansen.]

folk, at man skal være afhængig af så mange dispensationer, dispensationer, som absolut må gives, hvis loven gennemføres på grundlag af det forslag, der her foreligger. Den gamle lov krævede såmænd mange dispensationer. Tænk bare på, at da man krævede, at loftshøjden skulle være 3 m i bagerier, havde man ganske glemmt, at alle ældre bygninger er bygget efter alenmål. Der krævedes 4½ alen, og var der så 2,8 m, skulle der en dispensation til. Det medførte mange, mange dispensationer og meget besvær, at man havde glemmt, at man var gået over fra det ene mål til det andet.

Hvor skal man dog skaffe al den plads fra, som man kræver nu om stunder? 15 m³ luft pr. mand! Ja, man kan gå ned til 10, hvis man ventilerer godt, og hvis fabriktilsynet, eller hvad det nu hedder, overingeniørerne, synes, at det er tilfredsstillende, men jeg er svært bange for, at man ikke kan få ordnet det selv efter en ret lang årrække. Med den store bolignød, der hænger nu, kan man vist ikke lægge beslag på så mange m³, som der her stilles krav om.

Denne lov vil medføre store udgifter, ikke alene direkte for staten, men også for arbejdsgiverne. Det må de jo finde sig i, når det er lov, men jeg vil gerne gøre opmærksom på, at for hver udgiftsforøgelse, man pålægger arbejdsgiverne, forøger man faren for arbejdsløshed. Når man forøger ulykkesforsikringen og forøger arbejderbeskyttelsen, forøger man faren for arbejdsløshed, og det er en rigtig dårlig arbejderbeskyttelse, der ender i det. Det er noget, vi skal tænke på og være forsigtige med, for det er jo alligevel det værste af det hele.

I Amerika kan man godt have rum mere end 1 m under jorden. Jeg tror, de har 3—4 etager under jorden. Det kan være fortrinlige arbejdspladser, vel at mærke hvis de er tørre og godt ventilerede og vel belyst. Så kan de undertiden være meget bedre end lokaler, som har dagsbelysning, f. eks. lys fra en trang baggård. Jeg tror, man skulle tænke lidt over, om man ikke i virkeligheden kan få nok så gode arbejdsforhold ad kunstig vej som ad den såkaldte naturens vej. Nu hørte jeg godt, at den ærede ordfører for socialdemokratiet stod her og talte om naturens regler og om ventilation og kunstig belysning, men det kan undertiden være bedre end naturen.

Afsnit III om arbejdstiden skulle man efter min mening slet ikke have haft med i dette lovforslag. Hvis man har lyst til at

blande sig i, hvor længe mennesker må arbejde, hvor længe en mand må arbejde for at forsørge kone og børn, så må man gøre det ved en særlig lov. Jeg gad forresten se den lov, der forbyder en mand og hans kone at arbejde i deres private værksted om aftenen og om natten. Det tror jeg ikke man kan. Jeg synes, det er en meget nærgående bestemmelse. Jeg har på fornemmelsen, at det er en af de bestemmelser, man har skrevet for at have noget at slå af på. Jeg synes ikke, det har noget med arbejderbeskyttelse at gøre. Jeg synes i det hele taget ikke, at arbejdstiden har noget med arbejderbeskyttelse at gøre, for ingen skal bilde mig ind, at nogen — bortset fra rigsdagsmænd — har en arbejdstid, der er så lang, at de bliver overanstrengte. Hvis det f. eks. var tilfældet, at det var sundhedsfarligt at arbejde mere end 144 timer i tre uger, måtte man skride til at lukke vore gymnasier, vore universiteter og vore højere læreanstalter, for der er ingen af de unge mennesker der, der kan blive til noget med så kort arbejdstid. Jeg tror ikke, at den arbejdstid, der anvendes nu i Danmark, ligefrem kan betegnes som sundhedsfarlig, så at der er nogen grund til at skride ind med en arbejderbeskyttelseslovgivning på dette område. Derimod er jeg overbevist om, at hvis man f. eks. forbyder rugbrødsbagerierne at bage om natten, så bliver rugbrødet dyrere, og det er dyrt nok i forvejen — ellers ville det jo være ganske mærkværdigt, at staten giver så stort tilskud til rugbrødsprisen. Det er ejendommeligt, at man vil lave en lov, hvorefter det bliver dyrere. Hvad hjælper det, at man kommer af med bageriloven og får noget, der i virkeligheden er værre? Jeg har aldrig rigtig kunnet forstå, hvorfor bagerne ikke må bage om natten, så selv de, der skal tidligt på arbejde om morgenen, kan få frisk brød. Jeg har aldrig kunnet forstå, at det skulle være mere sundhedsfarligt at bage brød end at trykke aviser. Altså skulle man også forbyde at trykke aviser. Men det skal man vist helst lade være med, for en sådan lov ville få en dårlig presse. Når bagerfagets organisationer kan blive enige om arbejdstiden, hvad vil man så mere? Hvorfor vil man blande sig i det? Man siger, at de kan forhandle sig til rette. Men det at forhandle under tryk er ikke at forhandle. Nej, lad dem forhandle frit.

Jeg er også spændt på at få at vide, om det udelukkende er af respekt for helligdøgnet, at man forøger det til 36 timer. Det er der ingen andre, der nogensinde har prø-